

TRAFIKUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om integritetsskydd vid tele- kommunikation och dataskydd inom televerk- samhet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 april 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (RP 57/2002 rd) till trafikutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Tia Laine-Ylijoki, kommunikationsministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio, Dataombudsmannens byrå, JM
- specialforskare Arttu Juutti, Konkurrensverket

- juristen Miina Ojajärvi, Konsumentverket
- byråchef Antti Turkama och kriminalkommissarie Pasi Paananen, Centralkriminalpolisen
- överinspektör Harri Sarvanto, Skyddspolisen
- kontaktchef Kari Wirman, Elisa Communications
- forskaren Petteri Järvinen, Jippii Group Abp
- utvecklingsdirektör Martin Andersson, Sonera Abp
- tekniska direktören Tapio Halkola, Finnet-förbundet rf.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från

— Centralhandelskammaren.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet ändras.

Kommunikationsverket ges behörighet att framöver vara den nationella ansvariga myndighet som inriktar sig på dataskydd och kränkningar av dataskyddet. Som nya uppgifter för ämbetsverket föreslås insamling av uppgifter om, utredning och hindrande av kränkningar av dataskyddet samt tillhandahållandet av information om ärenden som hänför sig till datasäkerheten.

Avsikten är dessutom att på lagnivå föreskriva om skyldigheten för teleföretag att underrätta Kommunikationsverket om fel och störningar i telenät och teletjänster. Bestämmelserna har förut utfärdats i form av föreskrifter. Anmälningskyldigheten utvidgas till att även omfattar kränkningar av dataskyddet och hot mot dataskyddet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som nämns i motiveringen till propositionen och på grundval av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövligh och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Det är enligt utskottet bra att vi i Finland genom propositionen får en ansvarig myndighet som svarar för uppföljningen av den rådande situationen i fråga om datasäkerheten, bistår dem som via de allmänna telenäten blivit utsatta för kränkningar av dataskyddet i anslutning till datasystem och datakommunikation och ger ändamålsenlig information om datasäkerhetsfrågor. Tjänsterna kan bjudas ut till enskilda medborgare, företag samt även till förvaltningen. Kommunikationsverket har för ändamålet organiserat en ny s.k. CERT-verksamhet (Computer Emergency Response Team-verksamhet) vid sin datasäkerhetsenhet under namnet CERT-FI.

Förvaringen av den information som uppkommer då Kommunikationsverket utför sina uppgifter har ordnats i enlighet med vad som i arkivlagen (831/1994) och med stöd av den har föreskrivits och bestämts om förvaring av myndigheters handlingar. Om det sålunda inte är fråga om en handling som Arkivverket bestämt att skall förvaras permanent, fastställer Kommunikationsverket i egenskap av arkivbildare och med beaktande av vad som särskilt föreskrivs och bestäms förvaringstiderna för de handlingar som verkets uppdrag resulterar i. För närvarande skall CERT-anmälningar enligt Kommunikationsverkets arkivbildningsplan förvaras i 20 år.

Enligt uppgifter från Kommunikationsverket avviker de uppgifter som insamlas i samband med CERT-verksamheten inte märkbart från verkets övriga handlingar, i vilka också ingår personuppgifter och kommunikationsidentifieringsuppgifter. I sitt utlåtande till utskottet har dataombudsmannen betonat grundlagsutskottets ståndpunkt (bl.a. GrUU 14/1998 rd), enligt vilken åtminstone syftet med registrering, de registrerade uppgifternas innehåll, ändamålen för

vilka uppgifterna får användas, uppgifternas tillförlitlighet och deras förvaringstider hör till de frågor som utifrån bestämmelsen om grundläggande fri- och rättigheter gällande skydd för personer absolut bör regleras. Frågor i propositionen som särskilt bör regleras med avseende på behandlingen av personuppgifter är åtminstone bestämmelserna om teleföretagens informationsskyldighet (6 §), utlämnande av uppgifter till myndigheter (18 §) och rätt till upplysningar och utlämnande av uppgifter (24 §). Dataombudsmannen har med hänvisning till sitt yttrande och motiveringen angående sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet (621/1999) ansett att det för CERT-verksamhetens del allmänt taget uppnås tillräcklig noggrannhet genom den föreslagna regleringen.

Utskottet konstaterar att anmälningar om kränkning av dataskyddet inte i sig ger upphov till ett personregister, utan identitetsuppgifterna är oftast bara en del av anmälningens innehåll. Om det utifrån anmälningarna är nödvändigt att upprätta personregister bör det enligt utskottet nog övervägas om det finns behov av särskilda föreskrifter om förvaringstiderna för uppgifterna i dem.

Utskottet betonar att utvecklingen i informationssamhället förutsätter tillräcklig datasäkerhet. Ett av de största hindren för till exempel utvecklingen av den elektroniska handeln är konsumenternas bristande förtroende för handels säkerhet. Därför är det viktigt att ålägga teleföretagen lagstadgad skyldighet att underrätta Kommunikationsverket om betydande kränkningar av dataskyddet och om hot om sådana samt om åtgärder som skall vidtas för att hindra att motsvarande situationer uppstår igen. På grund härav föreslås i propositionen att den skyldighet att rapportera om betydande fel- och störningssituationer som tidigare baserade sig på Kommunikationsverkets föreskrifter nu tas in i lagen.

Detaljmotivering

6 §. I samband med hörandet av sakkunniga kritiserades skyldigheten att rapportera om betydande hot mot dataskyddet. Det framhölls att hotsituationerna inte alltid är kända eller så kan de vara oklara. Utskottet understryker att ett teleföretag inte kan vara skyldigt att anmäla sådant hot som det inte kan känna till. Försummelse att anmäla dylikt hot kan därför inte heller vara en straffbar handling. Å andra sidan är det klart att försummelse att anmäla ett hot som teleföretaget känner till kan medföra skada för användarna. Av den orsaken finns det ingen anledning att ändra den föreslagna straffbestämmelsen i enlighet med det som föreslogs vid sakkunnigutfrågningen, dvs. att försummelse att anmäla dylikt hot inte är straffbart. Enligt utskottet är det dock ändamålsenligt att begränsa den i 6 § föreskrivna anmälningsskyldigheten att gälla sådant hot mot dataskyddet som teleföretaget känner till. Utskottet föreslår därför att paragrafen preciseras på denna punkt.

26 a §. I riksdagens svar RSv 66/2002 rd har telemarknadslagens rubrik ändrats till kommunikationsmarknadslagen. Utskottet har gjort motsvarande ändring i paragrafen. Koncessionsberoende televerksamhet har i propositionen lämnats utanför tillsynsavgiftsparagrafen. För jämlikhetens skull är det ändamålsenligt att ta ut tillsynsavgift även av innehavare av koncession enligt kommunikationsmarknadslagen, eftersom det är fråga om samma slags televerksamhet som den verksamhet som berörs av televerksamhetsanmälan. Det är inte nödvändigt att göra televerksamhetsanmälan om televerksamhet som enligt kommunikationsmarknadslagen förutsätter koncession och därför är det skäl att föreskriva om avgiftsskyldighet även för företag som erhållit koncession.

Utskottet föreslår att tillsynsavgiftsparagrafen 26 a § ändras i enlighet härmed.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår trafikutskottet

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen men 6 och 26 a § med följande ändringar:

6 §

Teleföretagets skyldigheter

(1 och 2 mom. som i RP)

Teleföretaget skall underrätta Kommunikationsverket om betydande kränkningar av dataskyddet när det gäller telenät och teletjänster och om sådana hot mot dataskyddet som riktas mot telenät och teletjänster och som teleföretaget känner till, samt om betydande fel och störningar i telenät och teletjänster jämte åtgärder som vidtas för att hindra att sådana kränkningar, hot, fel och störningar upprepas. Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om hur kränkningar av dataskyddet och hot mot sådana samt fel och störningar i telenät och teletjänster skall anmälas till Kommunikationsverket.

(4 och 5 mom. som i RP)

26 a §

Tillsynsavgift

För Kommunikationsverkets tillsyn och andra prestationer enligt 23 § 2 mom. 3 punkten tas av företag som gjort televerksamhetsanmälan *eller beviljats koncession* med stöd av 5 § *kommunikationsmarknadslagen* ut en tillsynsavgift som bestäms på basis av deras omsättning. Bestämmelser om storleken på tillsynsavgiften utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet så att avgifterna täcker kostnaderna för myndighetsverksamheten. I fråga om avgifterna gäller i övrigt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

TrUB 8/2002 rd — RP 57/2002 rd

Helsingfors den 30 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Erkki Pulliainen /gröna
vordf. Annika Lapintie /vänst
medl. Klaus Bremer /sv
Jyri Häkämies /saml
Erkki Kanerva /sd
Saara Karhu /sd
Risto Kuisma /sd

Eero Lämsä /cent
Raimo Mähönen /sd
Markku Rossi /cent
Ismo Seivästö /kd
Timo Seppälä /saml
ers. Kari Myllyniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.